

በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ሪፐብሊክ

የጤና ጥበቃ ሚኒስቴር

የማህበራዊ እና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች የጥራት

ማረጋገጫ መመሪያ

መጋቢት 2010

Contents

1. መግቢያ	7
2. አስፈላጊነት	8
3. አላማ	9
3.1. ዋና አላማ	9
3.2. ዝርዝር አላማ	9
4. የመመሪያው ተጠቃሚዎች:-	10
5. በመመሪያው ትኩረት የሚሰጣቸው:-	10
5.1 በማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባራት ተግባራት ላይ ጥራት ማስጠበቅ ፋይዳ.....	10
5.2 የጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ማዕቀፍ/መነሻ (P-Process).....	11
5.3 ለባህሪያዊ ለውጥ ተግባራት ስራዎች ጥራት ለማስጠበቅ የምንከተላቸው መርሆች.....	11
6. የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት የማስጠበቅ ሂደት.....	12
6.1 የመመዘኛ መስፈርቶች አጠቃቀም	12
6.2 የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት መመዘኛ መስፈርት	13
7. የጤና መርጃ መሳሪያዎችን ለማዘጋጀት የጥራት ማረጋገጫ መመዘኛ መስፈርቶች	27
7.1 የህትመት የጤና መርጃ መሳሪያዎች.....	28
7.1.1. ፖስተር	28
7.1.2 ሊፍሌቶችና በራሪ ወረቀቶች	31
7.1.3 ቢልቦርድ	33
7.1.4 ፍሊፕ ቻርት.....	36
7.2 የድምፅ የጤና መርጃ መሳሪያዎች	38
7.2.1 ሬዲዮ ስፖት.....	38
7.2.2 ሬዲዮ ፕሮግራሞች (ድራማ፣ ጋዜጦች፣ ሪፖርቲ ሾዎች፣ ቶክ ሾዎች	41

7.3 የምስል ወድምጽ የጤና መርጃ መሳሪያዎች.....	43
7.4 ለማህበረሰብ ንቅናቄ እና አድራሻ ስራዎች የጥራት ማረጋገጫ መመዘኛ መስፈርቶች.....	46
7.4.1 አድራሻ.....	46
7.4.2 የማህበረሰብ ንቅናቄ.....	47
7.4.3 ማህበራዊ ግብይት (Social Marketing).....	49
7.4.4 ፊትለፊት ተግባሮች (Interpersonal Communication)	50
7.4.5 የውጤታማ የቡድን ውይይት ዘዴዎች (Group Discussion).....	52
8. ተግባር እና ሃላፊነት	54
8.1 የፌደራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር.....	54
8.2. ክልል ጤና ቢሮ.....	54
8.3. የዞን ጤና መምሪያ እና ወረዳ ጤና ፅ/ቤት.....	55
8.4. የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባሮች ባለሙያዎች	56
8.5. አጋር ድርጅቶች/ ባለድርሻ አካላት	56

የቃላት ትርጓሜ

ተ.ቁ	ቃላት	ትርጓሜ
1.	7 Cs (ሰባት የዉጤታማ መልዕክት መገለጫዎች)	<p>ሰባቱ የዉጤታማ ተግባቦት ባህሪያት የሚባሉት የአንድን የጤና መልእክት ከታላሚ አኳያ ትክክለኛነቱን፣ ትኩረት የሚስብ መሆኑ ፤ ግልፅ መሆኑ፣ የመልዕክቱን ጥቅም የሚያንጸባርቅ መሆኑ፣ የመልዕክቱን ወጥነት፣ ተዓማኒነት ያለዉ መሆኑ፣ የታላሚዉን ቀልብ የሚገዛ እንዲሁም የሚተገበር መሆኑንና ዉጤታማነትን ለመመዘን የምንጠቀምባቸዉ የዉጤታማ መልዕክት መገለጫዎች ናቸዉ</p>

<p>2. የታላሚ ትንተና (Audience Analysis)</p>	<p>የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ስልትን ለመንደፍ ቅድሚያ የሚሰጣቸውንና ተፅዕኖ የሚያሳድሩ ታላሚዎችን በዝርዝር የመለየትና የመረዳት ሂደት ነው።</p>
<p>3. ታላሚን ልዩታ (Audience Segmentation)</p>	<p>ጥቅል የሆነውን ታላሚዎችን ተመሳሳይ የሚያደርጋቸው መገለጫዎች (ፍላጎት፣ ዕድሜ፣ የአኗኗር ዘይቤ፣ የስነ-ህዝብ፣ ስነ-አዕምሮ እና የመገናኛ ብዙሃን ፍላጎት፣ መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ) መሰረት በማድረግ ወደ ንዑስ የታላሚ ቡድን የመከፋፈል ሂደት ነው።</p>
<p>4. የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎችን መተንተን (Chanel Analysis)</p>	<p>የጤና መልዕክት ቅድሚያ ለሚሰጣቸው ታላሚዎች ተደራሽ ለማድረግ ያሉትን የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች መዳሰስና ተስማሚ፣ ተደራሽ እና ትክክለኛ የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎችን መለየት እና መተንተን ነው።</p>
<p>5. ቅይጥ(የተለያዩ) የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች (Channel Mix)</p>	<p>ለማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ፕሮግራም ስራዎች ውጤታማነት ቅይጥ ወይም የተለያዩ የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎችን መጠቀም አስፈላጊ ነው።</p>
<p>6. የመልዕክት ማሰራጨዎች (Channels)</p>	<p>የጤና መልዕክትን ከመልዕክት አስተላላፊው ወደ መልዕክት ተቀባይ የሚለዋወጡበት የመልዕክት ማሰራጨ መንገድ ነው።</p>
<p>7. መልዕክት ማዘጋጀትና መጥፋት (Create and Test)</p>	<p>የጤና መልዕክቶችን እና ተግባራትን የመቅረፅ፣ የመጥፋት፣ የማሻሻልና የትምህርት መርጃ መሰሪያዎችን የማዘጋጀት እና የማምረት የጤና ተግባራት ሂደት መሰረታዊ ነው።</p>
<p>8. ክርኤት-ሽ ብረፍ (Creative Brief)</p>	<p>የፕሮግራም ባለቤቶችና ባለሙያዎች የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ስራዎችን ለማዘጋጀት የሚጠቀሙበት አመለካከት ፣ ታላሚውን የሚገልፅ፣ በቁልፍ መልዕክቶች ላይ ትኩረት ያደረገ ፣ የሚፈለገውን የባህሪ ለውጥ የሚያሳይ አጭር የጽሁፍ ሰነድ ነው።</p>

<p>9. የጤና ተግባሮች ስልት መንደፍ</p>	<p>ከጥናት የሚገኙ መረጃዎችን መሰረት በማድረግ እና ነባራዊ ሁኔታዎችን በመዳሰስ የተግባሮች አላማ፣ ታላሚን፣ የትግበራ ስልቶችን፣ ዝርዝር የትግበራ ዕቅድን፣ የክትትልና ግምገማ ስርዓት የሚዘረጋበት ሂደት ነው።</p>
<p>10. ግምገማና ሂደታዊ ማሻሻያ (M & E)</p>	<p>አንድን የጤና ተግባሮች ፕሮግራምን በምን ደረጃ ላይ እንዳለ ግምገማ የሚደረግበት እና ካለፈው አፈጻጸም ተሞክሮ በመወሰድ ለቀጣይ ተግባራት እንደ ግብዓት የምንጠቀምበት ሂደት ነው።</p>
<p>11. አመለካች (መለኪያ) (Indicators)</p>	<p>የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ፕሮግራም ያለበትን የአፈጻጸም ደረጃ ለመመዘን ወይም ለመለካት የምንጠቀምበት መመዘኛ ነው</p>
<p>12. በጥልቀት መረዳት (Audience Insight)</p>	<p>የህብረተሰብ የጤና ችግሮች ፣ የማህብረሰቡን ሁኔታ፣ ያሉትን ፖሊሲዎችና ፕሮግራሞችን በጥልቀት መረዳት ማለት ነው</p>
<p>13. የባህሪው ዋና ጥቅም (Key Promise)</p>	<p>በታላሚች እዲተገበር የየሚፈለግ ጤናማ ባህሪዬ ከሰሙ፣ካዩ፣ካነበቡ እና ተግባራዊ ካደረጉ በኋላ ሊያገኙ የሚችሉትን አንድ ዋና ጥቅም ነው</p>
<p>14. አጋርነት (Partnership)</p>	<p>የሚፈለገውን የባህሪ ለውጥ ለማምጣት ተፅእኖ የሚያሳድሩ የተለያዩ ድረጃዎችን ወደ አንድ በማምጣት በአጋርነት እንዲሰሩ ማስቻል ነው</p>
<p>15. መለያ (Positioning)</p>	<p>አንድን ፕሮግራም እንዲያመጣ የሚፈለገው ባህሪዬ፣ ምርት እና አገልግሎቶች በታላሚዎች ዓዕምሮ ውስጥ ተቀርጾ እንዲታወስ የሚደረግበት መንገድ ነው</p>
<p>16. ቅድመ ሙከራ (Pre-test)</p>	<p>የተመረጡ ታላሚዎች ረቂቅ መልዕክቱን በአግባቡ መረዳታቸውን እንዲሁም መልዕክቱ ሳቢ እና ተቀባይነት ያለው መሆኑን የምንፈትሽበትና ከታላሚዎች ግብረ መልስ የምናገኝበት ሂደት ነው።</p>

17. የመጀመሪያ ታላሚ (Primary Audience)	የሚፈለገውን የባህሪ ለውጥ እንዲያመጡ ቅድሚያ የሚሰጣቸው የማህበረሰብ ክፍሎች ማለት ነው።
18. ሁለተኛ ታላሚ (Secondary Audience)	በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የመጀመሪያ ታላሚዎች ላይ ተፅዕኖ የሚያሳድሩ የማህበረሰብ ክፍሎች ማለት ነው።
19. አጋዥ መልዕክት (Support Statement)	የዋና መልዕክቱን ጥቅም የበለጠ የሚያገብሩ ንዑስና ደጋፊ መልዕክቶች ናቸው።

1. መግቢያ

ኢትዮጵያ ባለፉት ሁለት ዓስርተ-ዓመታት በጤናው ዘርፍ የመጀመሪያ ደረጃ የጤና አገልግሎትን በገጠርና በከተማ በማስፋፋት የጤና አገልግሎት ተደራሽ በማድረግ እመርታዊ ለውጥ አሳይታለች። ለዚህም ውጤት የጤና ኤክስቴንሽን ፕሮግራም፤ የጤና ጣቢያና የመጀመሪያ ደረጃ ሆስፒታል መስፋፋት እንዲሁም የጤና ባለሙያዎች በቁጥርና በዓይነት መጨመር ኅብረተሰቡ የራሱን ጤና እንዲያመርት ለማስቻል ሰፊ ዕድል የፈጠረ ሲሆን የጤና አገልግሎትን ለሁሉም ለማድረስ ለሚደረገው ርብርብ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል።

በጤናዉ ዘርፍ ላይ ይህን መሰል አበረታች ውጤት ቢመዘገብም በተለያዩ ባህላዊ እና ልማዳዊ ምክንያቶች፤ተላላፊ እና ተላላፊ ያልሆኑ በሽታዎች እንዲሁም ድንገተኛ አደጋዎችና ጉዳቶች መጨመራቸው በጤናው ዘርፍ ላይ ተደራራቢ ጫና ፈጥሯል።ይሁን እንጂ አብዛኛቹ ሳይንሳዊና በአግባቡ የታቀደ የጤና ተግባቦት ፕሮግራሞችን በመተግበር መከላከል የሚቻሉ ናቸው። ስለሆነም የጤና ጥበቃ ሚኒስቴር ሀገር አቀፍ የጤና ማበልጸግና የጤና ተግባቦት እስትራቴጅና የጤና ተግባቦት መርጃ መሳሪያዎች አዘገጃጀት መመሪያ እና የተለያዩ የማስፈጸሚያ መመሪያዎችን በማዘጋጀት የተቀናጀ የበሽታ መከላከልና የጤና ማበልጸግ አገልግሎትን ለህብረተሰቡ በማዳረስ ላይ ይገኛል።

በሀገር አቀፍ ደረጃ የማህበራዊ የባህሪይ ለውጥ ተግባቦት ፕሮግራም ስራዎችን ጥራት ለማስጠበቅ ትኩረት ተሰጥቶ እየተሰራ ሲሆን በተጨማሪ የጥራት ማረጋገጫ መመሪያ በማዘጋጀት የማህበራዊ የባህሪይ ለውጥ ተግባቦት ፕሮግራሞችንና የጤና መርጃ መሳሪያዎችን በሁሉም ደረጃ ወጥነት ማስጠበቅ አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል። ይህ መመሪያ የተለያዩ የጥራት ማረጋገጫ መጠይቆችንና መስፈርቶችን የያዘ ሲሆን ፈጻሚዎች በመስክ ምልክታ እና በድጋፋዊ ክትትል በሚያደርጉበት ወቅት ይህንን መመሪያ በመጠቀም የማህበራዊና ባህሪይ ለውጥ ተግባቦት ተግባራትን በማቀድ፣ በማዘጋጀት እና በመተግበር ሂደት የታዩ ጥንካሬዎችን እና ድክመቶችን በመለየት እንዳስፈላጊነቱ የማሻሻል እና ጥራቱን ለማረጋገጥ ይረዳቸዋል።

በተጨማሪም መመሪያው የተለያዩ የማህበራዊ የባህሪይ ለውጥ ተግባቦት ላይ የሚሰሩ ባለሙያዎችን፣ ባለድርሻ አካላትን እና አጋር ድርጅቶችን ተግባር እና ሃላፊነት ያሳያል። እነዚህ የማህበራዊና ባህሪይ ለውጥ ተግባቦት ፈፃሚዎች ወደ ስራ ከመግባታቸው አስቀድሞ ይህን መመሪያ እንደማጣቀሻ መጠቀም የሚችሉ ሲሆን ይህም ወደፊት ሊፈጠሩ የሚችሉ የጥራት ጉለቶችን በመከላከል እረገድ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ይኖረዋል።

2. አስፈላጊነት

በሃገር አቀፍ የጤና ማበልጸግ እና ተግባቦት ስትራቴጂ በተለይ ክፍተቶች መሰረት የጤና መልዕክቶች፣መርጃ መሳሪያዎችና የተግባቦት ስልቶች፣ ንድፍና ዝግጅት በሰፊው ትኩረት የሚያደረገው መረጃዎችን በግለሰብ ደረጃ በማሰራጨትና እውቀትን በመጨመር ላይ ቢሆንም በተለያዩ የማህበረሰብ ክፍሎችና ሁኔታዎች ላይ የባህሪ ለውጥ ሊያመጡ የሚችሉ ማህበራዊና አካባቢያዊ ተፅዕኖዎች ላይ ትኩረት አድርጎ ከመስራት አኳያ ክፍተቶች እንዳሉ ያሳያል።

በሌላ በኩል ሰፊውን የህብረተሰብ ክፍል በጤና መረጃዎች ተደራሽ ከማድረግ አንጻር የተለያዩ የብዙሃን መገናኛ ዘዴዎችን መጠቀም ቢቻልም፤ የመልዕክት ቀረፃና ስልታዊ ሂደቱ ጥናትን መሰረት ያደረገ አለመሆኑ በታላሚና ማህበረሰቡ ዘንድ ከፍተኛ ለውጥ እንደማያመጣ ተስተውሏል። በተጨማሪም እስካሁን ድረስ እየተተገበሩ ያሉ የአድቮኬሲና የማህበረሰብ ንቅናቄ ስልቶች ህብረተሰቡን ከማስተማር ፣የተለያዩ ሴክተሮችንና ባለድርሻ አካላትን

ከማሳተፍ፣ ህጎችን ከማስፈጸም አንፃር እንዲሁም የህብረተሰቡን የጤና ሁኔታ በከፍተኛ ደረጃ ከማሻሻል አንፃር ያላቸው ሚና ዝቅተኛ ነው።

ከላይ የተዘረዘሩት የጥራት ክፍተቶች ሊመጡ የቻሉት በሃገር አቀፍ ደረጃ መሰረታዊ የሆኑ የጥራት መመዘኛዎችንና እና መለኪያዎችን የሚያመለክት የጥራት ማረጋገጫ መመርያ ባለመኖሩ ነው። ይህም የጤና መልእክቶችን በአግባቡ ለማስጨበጥ እና የሚፈለገውን ጤናማ ባህሪ እንዲመጣ ለማድረግ እየተተገበሩ ባሉ ማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ተግባራት ላይ የጥራት ጉድለት በሰፊው እንዲስተዋል አድርጓል። በተጨማሪም ቀደም ሲል የተዘጋጀውን የጤና ተግባራት መርጃ መሳሪያዎች አዘገጃጀት መመርያን የተወሰኑት እየተጠቀሙ ቢሆንም የሚፈለገውን የማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ማለትም ደረጃቸውን የጠበቁ እና ጥራት ያላቸው ስራዎችን ከማስፈጸም አኳያ ክፍተቶች እንደነበሩበት ለማወቅ ተችሏል።

ይህም የተለያዩ የጤና መልዕክቶች አለመኖሩን እና የሃብት ብክነት ከማድረሱም ባሻገር የባህሪ ለውጥ ላይ ዘላቂ የሆነና ቀጣይነት ያለው ውጤት እንዳይመጣ ምክንያት ሆኗል።

ስለሆነም ይህን የማህበራዊ እና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ጥራት ማረጋገጫ መመርያ ማዘጋጀት ያስፈለገው ከላይ የተገለጹትን ክፍተቶች ለመሙላት የጥራት ማረጋገጫ መለኪያ መስፈርት በሁሉም ደረጃ (ፌደራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር፣ ክልል ጤና ቢሮዎች፣ ዞን ጤና መምርዎች፣ ባለድርሻና አጋር አካላት) እንዲጠቀሙበት ለማስቻል ነው። በተጨማሪም ሚኒስቴር መስርያ ቤቱ ይህን መመርያ ያዘጋጀው የማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ስራዎችን ከመንደፍና ከማዘጋጀት አኳያ የተቋማትና የባለሙያዎችን ብቃት ለማሻሻል እና ለማጠናከር እንዲያገለግል ታስቦ ነው።

3. አላማ

3.1. ዋና አላማ

የዚህ መመሪያ ዋና አላማ በሁሉም ደረጃ የሚገኙ የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ስራዎችን ተግባራዊ ማድረግ እና ተቋማት በጥራት እንዲተገብሩ ለማድረግ ነው።

3.2. ዝርዝር አላማ

ደረጃውን የጠበቀ መለኪያ መስፈርት በማስቀመጥ የማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ስራዎችን ጥራት ማስጠበቅ።

በየደረጃው የሚገኙ የማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ፈጻሚዎች በየተቋሞቻቸው የሚተገብሯቸው ስራዎች ጥራታቸውን በጠበቀ መልኩ እንዲመሩና አፈጻጸሙን እንዲከታተሉ ማስቻል፤

በየደረጃው የሚገኙ የማህበራዊ እና የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ፈጻሚዎች በየተቋሞቻቸው የሚተገብሯቸው ስራዎች በተቀመጠው መለኪያ መስፈርት መሰረት ጥራታቸውን በጠበቀ መልኩ መሰራታቸውን እንዲያረጋግጡ ማስቻል፤

4. የመመሪያው ተጠቃሚዎች፡-

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት አካላት መመሪያውን እንዲጠቀሙበት ይጠበቃል፡-

በየደረጃው የሚገኙ የጤናው ዘርፍ መዋቅር ማለትም የፌዴራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር፣ የክልል ጤና ቢሮዎች፣ የዞን ጤና መምሪያዎች፣ የወረዳ ጤና ጽ/ቤቶች እንዲሁም እስከ ማህበረሰቡ ድረስ የሚገኙ የጤና አገልግሎት ሰጪዎች ይጠቀሙበታል።

በተጨማሪም በጤናው ዘርፍ ስርዓት ውስጥ የሚገኙ የጤና አጠባበቅ ትምህርት እና ጤና ማበልጸግ ቡድን ጥራት ያለው የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ተግባራትን ለማቀድ፣ ለመንደፍ፣ እንዲሁም ተለዋዋጭና አካባቢያዊ እውነታዎችን ያገናኘውን ክንውን እንዲኖር ለማስቻል ይጠቀሙበታል። ይህ ቡድን ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ጋር የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ስራዎችን በሚሰራበት ወቅት ጥራት ለማሰጠበቅ ይጠቀምበታል።

የጤና ፕሮግራም እና ፕሮጀክት ፈጻሚዎች (መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ የእምነት ተቋማት፣ የማህበረሰብ አቀፍ ተቋማት፣ የጥናትና የምርምር ማዕከላት፣ መገናኛ ብዙሀንና ሌሎች የጤና አጠባበቅ ትምህርትና የጤና ማበልጸግ ስራ ላይ የተሰማሩ አካላት) የባህሪ ለውጥ ስራዎችን በሚያቅዱበትና በሚተገብሩበት ወቅት የጥራት ማረጋገጫ መለኪያ መስፈርቶችን መከተላቸውን ለማረጋገጥ ይህን መመሪያ ይጠቀሙበታል።

5. በመመሪያው ትኩረት የሚሰጣቸው፡-

5.1 በማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባሮች ተግባራት ላይ ጥራት ማስጠበቅ ፋይዳ

የጥራት ማረጋገጫ መመሪያ እንደሌሎች ፕሮግራሞች የማህበረሰብ የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ስራዎችን ለማከናወን አስፈላጊ ሲሆን ችግሮች ከመከሰታቸው በፊት ለመከላከል፣ ከተከሰሱትም ወቅቱን ጠብቆ ምላሽ ለመስጠት እና ዘላቂና ቀጣይነት ያለው የባህሪ ለውጥ እንዲመጣ ለማስቻል ይረዳል። ይህን ለማረጋገጥ ፈጻሚዎች የጥራት ማረጋገጫ ሂደቱን በማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባሮች ስራዎች ማለትም በእቅድ አዘገጃጀት፣ በአፈጻጸም፣ በክትትልና ግምገማ ወቅት ማከናወን ይኖርባቸዋል።

በአጠቃላይ ይህ መመሪያ ወጥና ተከታታይነት ያለው የጥራት ማረጋገጥ ሂደትን የሚያመለክት ሲሆን ይህም ጥናት ላይ የተመሰረተ የባህርይ ለውጥ ጥራት ማረጋገጫ መስፈርቶችን በማስቀመጥ፣ በተቀመጠው መለኪያ መሰረት ዳሰሳ በማከናወን ፣ የተገኘውንም ውጤት በመሰነድ በቀጣይ የሚከናወኑ የባህርይ ለውጥ ተግባሮች ተግባራትን ለማሻሻልና የተቀመጠውን የጥራት ደረጃ ለመፈተሽ ይረዳል።

5.2 የጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ማዕቀፍ/መነሻ (P-Process)

ይህ ማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባሮች የጥራት ማረጋገጫ መመሪያ የተዘጋጀው ማንኛውንም የባህርይ ለውጥ ተግባሮች ስራዎች ለመስራት የምንከተላቸውን ስልታዊ የባህርይ ለውጥ ተግባሮች ቁልፍ ቅደም ተከተሎች /ፒ-ፕሮሰስ/ በመባል የሚታወቁትን ማለትም ጥልቅ መረዳት፣ ስልት መንደፍ፣ ዝግጅትና ሙከራ፣ ንቅናቄ እና ክትትል እንዲሁም ግምገማና ሂደታዊ ማሻሻያን ከግምት ውስጥ በማስገባት ነው።

ይህ ፒ-ፕሮሰስ የተባለው የአሰራር ሂደት ሳይንሳዊ እና ስልታዊ የጤና ተግባሮች ፕሮግራሞችን ለመቅረፅ እንዲያግዝ የተዘጋጀ ሲሆን በተለምዶ ከሚታወቀው የባህርይ ለውጥ አሰራር ወደ ስልታዊና አሳታፊ ፕሮግራም የሚቀይር እና በታላሚዎች ዘንድ ሊታይ እና ሊለካ የሚችል ውጤት ያስገኛል።

5.3 ለባህርይ ለውጥ ተግባሮች ስራዎች ጥራት ለማስጠበቅ የምንከተላቸው መርሆች

- ጥናት ላይ የተመሰረተ ትግበራ
- የታላሚን ፍላጎትና የአኗኗር ዘይቤ ላይ ያተኮረ
- አሳታፊ
- ቅይጥ ማስተላለፊያ ዘዴዎችን መጠቀም
- ውጤት ተኮር
- ጠቀሜታን ለታላሚ አገልግሎት ማሳየት የሚችል
- ታላሚዎች የሚፈልጉትን አገልግሎት እንዲያገኙ የሚያመለክት
- ጥራት ያላቸው የባህርይ ለውጥ ተግባሮች ስራዎች በየደረጃው የሚያረጋግጥ

6. የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት ማስጠበቅ

ይህ የፕሮግራም ጥራት ማስጠበቂያ ቸክሊስት ኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ፈጻሚዎች የተለያዩ የባህሪያ ለውጥ ፕሮግራሞችን በሚከውኑበት ወቅት የፕሮግራም የጥራት መመዘኛ መስፈርቶችን ተረድተው ጥቅም ላይ እንዲያውሉ ይረዳቸዋል። ይህ ቸክሊስት ፈጻሚዎች በእቅድ አወጣጥ ወቅት፣ በስልት አነዳደ፣ አተገባበር እንዲሁን በክትትል እና ድጋፍ ሂደት ወቅት ጥራት ማስጠበቅ ላይ ትኩረት በማድረግ የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት እንዲረጋገጥ ያስችላል።

ይህ የባህሪያ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት መመዘኛ መስፈርት ሶስት ቸክሊስቶችና ለምክረ ሀሳብ ማስታወሻ ለመያዝ የሚረዳ ቅፅ ይዟል። ይህን ቸክሊስት በማንኛውም የጤና ጭብጦች ላይ በሚከናወኑ የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ስራዎች ላይ የሚያገለግል ሲሆን በእቅድ ማውጣት፣ በስልት መንደፍ፣ በትግበራ እንዲሁም በክትትልና ግምገማ ወቅት የሚከናወኑ ተግባራት ላይ ትኩረት ያደርጋል። የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባራት ባለሙያዎች ይህን ቸክሊስት በመስክ ስራ እንዲሁም በድጋፍና ክትትል ስራዎች ወቅት ፈጻሚዎችን በመጠየቅ ይሞላሉ። የተሞላውን ቸክሊስት በመተንተንና በማጠናቀር ያገኙት ግብዓትና ምክረ ሀሳብ ቀጣይ ስራዎችን እንዴት ማጠናከር እንደሚችሉ ውይይት በማድረግ ቀጣይ ስራዎችን ለማጠናከር ይጠቀሙበታል።

በቸክሊስቱ ውስጥ የተዘረዘሩት መመዘኛ መስፈርቶች የተወሰዱት በሄልዝ ኮሚኒኬሽን ካፖሲቲ ኮላቦሬቲቭ ድህረገፅ ላይ የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባራት ፕሮግራሞችን ጥራት ለማስጠበቅ ከተዘጋጀ ሰነድ የተወሰደ ነው።

6.1 የመመዘኛ መስፈርቶች አጠቃቀም

- እያንዳንዱ ሰንጠረዥ ውስጥ የጥራት መመደቢያ ደረጃዎች ተቀምጠዋል። ፈጻሚ ባለሙያዎች እነዚህን መስፈርቶች የተለያዩ መርጃ መሳሪያዎች በሚያዘጋጁበትና የባህሪያ ለውጥ ስራዎች በሚሰሩበት ወቅት እንደሚጠቀሙ መጠቀም የሚችሉበት ሲሆን በተለያዩ ግዜ ለድጋፍና ክትትል ስራም እንደ ጥራት ማረጋገጫ ሊጠቀሙባቸው ይችላሉ።
- ከዚህ በታች በተቀመጡት መመዘኛ መስፈርቶች መሰረት ፈጻሚዎቹ የመመዘኛ መስፈርቱን ሳጥኖችን በመጠቀም እንደሚከተለው ከ 0 እስከ 2 ድረስ መመዘን ይጠበቅባቸዋል።
- የተቀመጠውን መስፈርት ሙሉ በሙሉ ካላሟላ 0 ይሰጣል።

- የተቀመጠውን መስፈርት በከፊል የሚያሟላ ከሆነ 1 ይሰጣል።ይህም የተወሰነው መስፈርት ትክክል ከሆነና የቀረው ደግሞ ስህተት ከሆነ ማለት ነው። የተሰሩ ስራዎች በሂደት መስፈርቱን ሊያሟሉ የሚችሉ ከሆኑ 1 ነጥብ ሊያገኙ ይችላሉ።
- የተቀመጠው መስፈርት ሙሉ በሙሉ ተግባራዊ ከሆነ 2 ነጥብ ይሰጣል። ከላይ የተቀመጡ መመዘኛ ዝርዝሮች ከተሞሉ በኋላ ሁሉም ነጥቦች ተደምረው በቀለም ተለይተው ከጠቀመጡት የመስፈርት ደረጃዎች ጋር ማመሳከር እንዲሁም ከሰንጠረዥ ስር የተቀመጠውን አስተያየት መስጫ በታ በመጠቀም በእያንዳንዱ ነጥብ ለተሰጣቸው መስፈርቶች ማብራሪያ ማስቀመጥ ይችላሉ።

6.2 የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፕሮግራም ጥራት መመዘኛ መስፈርት

የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፕሮግራም ፈፃሚ ወይም በዘርፉ የተሰማራ ባለሙያ የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፕሮግራምን በሚቀርቡበት ጊዜ በፕሮግራም አፈፃፀም ዙሪያ የሚከናወኑ ተግባራት ጥራታቸውን የጠበቁ እንዲሆኑ በሚከተለው የጥራት መመዘኛ መስፈርት እየፈተሽ ፕሮግራሞችን መቅረፅ ይኖርበታል።

የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ማቀድና መንደፍን በተመለከተ

የፕሮጀክት ስም:..... **የታየበት ቀን:**.....

መጠይቅ (Inquiry)					
ተ.ቁ	የተመረጠ መመዘኛ መስፈርት	0	1	2	አስተያየት
	የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፈፃሚዎች ፕሮግራሞቻቸውን ለመምራት የጋራ ራዕይ መኖር				
	የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፈፃሚዎችና የባለድርሻ አካላት ክፍተቶችን ለመሙላት ሁለተኛ ደረጃ				

	መረጃዎችን መጠቀማቸውንና ጥናት ስለመካሄዱ+				
የሁኔታና የመልእክት ማስተላለፊያ መንገዶች ትንተና	የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ፈፃሚዎችና የባለድርሻ አካላት ለባህሪ ለውጥ መሰናክል የሆኑትን አመቻች ሁኔታቸውን መተንተናቸው				
	ከላይ በተጠቀሰው ትንተና የተለዩ የጤና ችግሮችን አስከፊነት በስርጭት፣ በክስተት እና በሞት ከፋፍለው ስለማካተቱ				
	ትንተናው የጤናው ችግር በነማን ላይ፣ የት ቦታ እና መቻ እንደተከሰተ፣ ለአደጋው ተጋላጭ የሆኑ የህብረተሰብ ክፍሎችን እንዲሁም መልካም ድራዊ አቀማመጥንና ወቅትን ማካተቱ				
	ትንተናው ከጤና ችግሮች ጋር የተገናኙ ባህሪያዊ፣ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ሁኔታዎችን ለይቶ ማካተቱ				
	ትንተናው የታላሚዎችን መገለጫ መሰረት አድርጎ የረጅም ጊዜ የጤና ለውጥ ላይ የሚያመጡትን ልዩነቶች ማካተቱ (ለምሳሌ በስርዓተ ፆታ)				
	ትንተናው የተለያዩ የመልእክት ማስተላለፊያ ዘዴዎችን መለየትና እና በወቅቱ ተደራሽ የሆኑትን ማካተቱ				
	ትንተናው ችግሩን በግልፅ መለየት አለበት				
	የታላሚ ምልክታ	ትንተናው የታላሚን ፍላጎት፣ አነሳሽ ምክንያቶችን፣ ልማዶችን፣ ሀብትን፣ እውቀትን፣ አመለካከትንና ባህሪያዊን ማካተቱ			

<p>አጋርነት</p>	<p>የማህበረሰብና ባህሪ ለውጥ ፈጻሚዎች በሀገር አቀፍና በአካባቢ የሚገኙትን አግባብ ያላቸው ባለድርሻ አካላትን መለየትና ማሳተፍ</p>				
	<p>ከአጋር አካላት ህጋዊ የሆነ የጋራ ስምምነት መኖር</p>				
<p>ስልት መንደፍ</p>					
<p>አሳታፊነት</p>	<p>ፕሮግራሙ ሲነደፍ ታላሚዎችን እና ባለድርሻ አካላትን ማሳተፍ</p>				
	<p>የማህበረሰብና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ባለሙያዎች እና ባለድርሻ አካላት ታላሚዎችን ለመምረጥ የተጻፈ መመዘኛ መጠቀም</p>				
<p>የፕሮግራም ንድፈ ሃሳብ</p>	<p>የማህበረሰብና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ባለሙያዎች እና ባለድርሻ አካላት ፕሮግራም ለማዘዘጋጀት የንድፈ ሃሳቦችን መምረጥ</p>				
	<p>ምንጫም ስልት በሚነደፍበት ጊዜ የፕሮግራም ንድፈ ሃሳቦችን ተግባራዊ ማድረግ</p>				
<p>ታላሚ ልዩታ</p>	<p>ለታላሚ ልዩታ የታላሚን ትንተናን በጥልቀት በመረዳት መጠቀም</p>				
	<p>ስልቱ ሲነደፍ ተመሳሳይ ጠባይ ያላቸውን ታላሚዎች መከፋፈልና መለየት</p>				
	<p>ስልቱ ሲነደፍ የመጀመሪያ ፣ የሁለተኛ እና የሶስተኛ ታላሚን መለየት</p>				
	<p>የማህበረሰብና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ባለሙያዎች የታላሚዎችን ስነ-ህዝባዊ እና ስነ ስነ-ምግባራዊ</p>				

	የሚገልፅ ታሪክ ማዘጋጀት				
ዓላማ	ዓላማው የተወሰነ ፤መለካት የሚችል፤ተስማሚ.፤ትክክለኛ እና የጊዜ ገደብ የተወሰነለት መሆኑ				
	ዓላማው የነባራዊ ሁኔታ የዳሰሳ ውጤትና የፕሮግራም ንድፈ ሃሳብን መሰረት አድርጎ የተዘጋጀ መሆኑ				
	ዓላማው የታላሚን ሃሳብ፤ስሜትና ሊተገብረው የሚችለውን ሀሳብ ማንፀባረቁ				
ስልታዊ ዘዴ	የአላማ ማስፈፀሚያ ስልቱ የመልዕክቱን ቁልፍ ሀሳብ ማካተቱ				
	የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች ሲመረጡ የታላሚን ተደራሽነትና ወጪ ቆጣቢነትን ከግምት ውስጥ ማስገባት				
የመልዕክት ማስተላለፊያ	የመልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች ሲመረጡ የታላሚን ትንተና፤የመልክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች ትንተና እና የፕሮግራም ንድፈ ሃሳብን ከግምት ውስጥ ማስገባት				
	የተመረጠውን የጤና ችግር፤የመጀመሪያ ታላሚና እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህርይ በግልፅ የሚያብራራ				
ክርኤቲቭ ብሪፍ	ለእያንዳንዱ የተለየ ታላሚ የሚፈለገውን ምርት /አገልግሎት/ባህርይ በግልፅ ማብራራት				
	ለእያንዳንዱ የተለየ ታላሚ የሚፈለገውን ምርት /አገልግሎት/ባህርይ በግልፅ ማብራራት				
	ይህ ሰነድ የፕሮግራም ንድፈ ሃሳብና ዓላማውን መ				

	ሰረት ያደረገ እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ዋና ጥቅም አንዲሁም አጋዥ መልዕክቱን የሚገልፅ				
የትግበራ ዕቅድ	እቅዱ ሁሉንም ተግባራት፤የአጋር አካላትን ችሚና፤የሚፈጸምበት የጊዜ ሰሌዳ ፤በጀትና አስተዳደራዊ እቅድን ያካተት				
	እቅዱ የታላሚን ፍላጎት፤መልካም አጋጣሚዎችንና ዘላቂነትን ማካተቱ				
	እቅዱ የፕሮግራም ንድፈ ሃሳብ፤ የተለየ ታላሚ፤ዓላማና የአቀራረብ ስልትን ማካተቱ፤				
የክትትልና ግምገማ እቅድ	የማህበረሰብና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ባለሙያዎች እና ባለድርሻ አካላት ምክንያታዊ ሞዴል ወይም አስፈላጊውን ንድፈ ሃሳብ ማዘጋጀቱ+				
	የክትትልና ግምገማ እቅዱ መረጃዎችን ለመሰብሰብ የመረጃ ምንጮችንና የመሰብሰቢያ የጊዜ ሰሌዳ ያካተተ+				
	የፕሮግራም መለኪያዎች ተገቢ፤ታላሚ፤ውሱን፤ትርጉም የሚሰጥና ሊያሰራ የሚችል መሆኑ+				
	የፕሮግራም መለኪያዎች ከፕሮግራሙ አላማና ንድፈ ሃሳቡ ጋር የሚጣጣም+				
	የፕሮግራም መለኪያዎች ከእውቀትና አመለካከት ባሻገር ባህሪንም መለካት የሚችሉ				
ፈጠራና መከራ					

ተግባራት	ተግባራት ስልታዊ አቀራረብና አላማ ጋር የሚናበቡ መሆናቸው				
	ተግባራት ከጋራ የፕሮግራም ይዘቶች ጋር የሚያያዙ መሆናቸው				
መልዕክቶች	መልዕክቶች በትንተና የተገኘውን ግኝትና በንድፈ ሃሳቡ የተለዩ ነጥቦችን የያዙ ናቸው				
	መልዕክቶች ሰባቱን ውጤታማ የተግባቦት መርሆዎች የተከተሉ መሆናቸው				
	መልዕክቶች የተለዩ ታላሚዎችን መሰረት አድርገው የተዘጋጁ መሆናቸው				
	መልዕክቶች ሳይንሳዊ መሰረት ያላቸው መሆናቸው				
	መልዕክቶች የታላሚዎችን የትምህርት ደረጃ ያገናኘው መሆናቸው				
	መልዕክቶች ታላሚው የሚያገኘውን ጥቅም በትክክል የሚያስተላልፉና ተጨማሪ መረጃዎች እንዲያገኙ የሚያደርጉ መሆናቸው				
	መልዕክቶች ከምንጠቀምባቸው መልዕክት ማስተላለፊያ ዘዴዎች ጋር የተጣጣሙ መሆናቸው				
	መልዕክቶች ለተመረጡት ታላሚዎች ቅድመ ሙከራ የተደረገባቸውና ከመጨረሻው ምርት በፊት የተስተካከሉ መሆናቸው				
	መርጃ ማሳሪያዎች	መርጃ ማሳሪያዎች በትንተና የተገኘውን ግኝትና በንድፈ ሃሳቡ የተለዩ ነጥቦችን የያዙ ናቸው			

መርጃ መሰሪያዎቹ ሰባቱን ውጤታማ የተግባብነት መርሆዎች የተከተሉ መሆናቸው				
መርጃ መሰሪያዎቹ ሳይንሳዊ መሰረት ያላቸው መሆናቸው				
መርጃ መሰሪያዎቹ የታላሚዎችን የትምህርት ደረጃ ያገናኘቡ መሆናቸው				
መርጃ መሰሪያዎቹ ለተመረጡት ታላሚዎች ቅድመ ሙከራ የተደረገባቸውና ከመጨረሻው ምርት በፊት የተስተካከሉ ናቸው				

የመጠይቅ ዝግጅት መመመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

ከ0 እስከ 63 ቀይ	ከ64-84 ቢጫ	ከ85-106 አረንጓዴ
እቅዱ ወደ ትግበራ ለመቀየር የማያስኬድ	እቅዱ ለመተግበር የሚያስችል ቢሆንም በቀጣይ ሊሻሻል የሚችል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

አስተያየቶች _____

ጠንካራ ጎኖች _____

ደካማ ጎኖች

መሻሻያ የሚፈልጉ ነጥቦች

የተስተካከሉ ጉዳዮችን ማረጋገጫ ቀጠሮ _____

የፕሮግራም አፈፃፀምን በተመለከተ

ማነሳሳት/ማስተባበር					
ተ.ቁ	የተመረጠ መመዘኛ መስፈርት	0	1	2	አስተያየት
ባለ ድርሻ አካላት	ፕሮግራሙን የሚተገብረው አካልና ባለድርሻ አካላት የፕሮግራሙን ራዕይ የራሳቸው በማድረግ መደገፋቸው				
	ፕሮግራሙን የሚተገብረው አካልና ባለድርሻ አካላት የተቀመጡ ሃላፊነቶችና ግዴታዎችን መረዳታቸው				
	ፕሮግራሙን የሚተገብረው አካል በአጠቃላይ የአፈጻጸም ሂደት ውስጥ ከባለድርሻ አካላት ጋር በግልጽ መወያየታቸው				
	አጋር አካላት ለፕሮግራሙ ሙያዊ ድጋፍ ማድረጋቸው				
የሰው ሃይል መመደብ/ እና አቅም ግንባታ	የእያንዳንዱን የፕሮግራም ትግበራ ለመምራት የሰው ሃይል መመደቡ				
	ሁሉም ሰራተኞች የጋራ የሆነ ራዕይ እና ለፕሮግራሙ ያላቸውን አስተዋጽኦ መረዳታቸው				
	እያንዳንዱ ሰራተኛ ግልጽ የሆነ የስራ ድርሻ ዝርዝር				

	መኖሩ				
	ፕሮግራሙን የሚተገብሩ አካላት ፕሮግራሙን ለመደገፍ በቂ የሆነ አቅርቦት መኖሩ				
	ፕሮግራሙን የሚተገብሩ አካላት የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች አቅማቸው የተዳሰሰና የተጠናከረ መሆኑ				
ስራዎችን መተግበር	ተግባራት /መልዕክቶች/መርጃ መሰሪያዎች ከማስፈጸሚያ ስልቱ ጋር የተናበቡ መሆናቸው				
	ተግባራት /መልዕክቶች/መርጃ መሰሪያዎች ለተመረጡ ታላሚዎች ተደራሽ መሆናቸው				
	ተግባራት /መልዕክቶች/መርጃ መሰሪያዎች የባህሪያዊ ለውጥ ለማምጣት በበቂ ድግግሞሽ ጥቅም ላይ መዋላቸው				
	ተግባራት/መልዕክቶች/መርጃ መሰሪያዎች የመተግበሪያ አቅዱን ተከትለው መተላለፋቸው				
	ተግባራት/መልዕክቶች/መርጃ መሰሪያዎች ከማስፈጸሚያ ስትራቴጂው ጋር የተናበበ ቅደም ተከተል መሰረት መስተላለፊ ዘዴዎችን መጠቀማቸው				
	የመልእክት ማስተላለፊያ መንገዶች ክክለኛውን መልዕክት ለታላሚ በሚፈለገው ጊዜ መተላለፍ				
	የሁነቶች ቅደም ተከተል እንዲመጣ ለሚፈለገው ባህሪያዊ አስተዋጽኦ መኖሩ				
	የፕሮግራም ትግበራ ቡድኑ ተግባራት በተቀመጠላቸው ዓላማ መሰረት እየተከናወኑ መሆኑን የሚያረጋግጥ				

	ሰነድ መኖሩ				
ነባራዊ ሁኔታ	ፕሮግራሙ ያሉ እውነታዎችንና ነባራዊ ሁኔታዎችን በማካተት እየተሻሻለ መምጣቱ				
	ፕሮግራሙ ከ ሌሎች ተመሳሳይ ፕሮግራሞች ጋር የተቀናጀ መሆኑ				
	ፕሮግራም ተግባሪ አካሉ እቅዱን፣ ማስፈጸሚያ ስልቱን፣ ተግባራቱን፣ መልዕክቱን በየጊዜው ማሻሻሉ				
	ፕሮግራም ተግባሪ አካሉ ውጤታማነትን ለመጨመር የተለያዩ ለውጦችን በማድረግ መሰነዱ				
ክትትል					
ድጋፍ	ድጋፍ አድራጊዎች ከመስክ ስራተኞች ጋር የተለያዩ የፕሮግራም ስራዎችን በመፈተሽ ሰነድ ያዘጋጃሉ				
የክትትል ዘዴ	ፈፃሚዎች የአፈጻጸም ሪፖርት ማድረጊያ ቅፅ አላቸው				
	ፈፃሚዎች በወቅቱ የተገኘው የክትትል መረጃ ላይ በመወያየት እርምጃ ይወስዳሉ				
	የክትትል ሂደቱ ተግባራት እቅድን ተከትለው መሰራታቸውን ያያል+				
	የክትትል ሂደቱ እንዲደረስ የሚፈለጉ ውጤቶችንና ለውጦችን ሂደት ያያል+				
	የክትትል ሂደቱ ያልተጠበቁና ያልታሰቡ ለውጦችን ያያል+				

	የክትትል አድራጊ ቡድን የተሰበሰበውን መረጃ መሰረት በማድረግ እቅድ፣ ስትራቴጂ፣ ተግባሮች፣ መልእክቶች እንዲሁም የመርጃ መሰሪያዎች ላይ ማስተካከያ ያደርጋል				
የንድፍ ክለሳ	የፈፀሚ ቡድን እቅድ፣ ስትራቴጂ፣ ተግባሮች፣ መልእክቶች እንዲሁም የመርጃ መሰሪያዎችን በተመለከተ በየጊዜው ክለሳ ያካሂዳል				
	የፈፀሚ ቡድን ስራዎችን ለማሻሻል የለውጥ ማሻሻያዎችን ያከናውናል ሰነድም ያዘጋጃል				

የፕሮግራም ክትትል መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

h 0 እስከ 24.7 ቀይ	h24.8 እስከ 33.1 ቢጫ	h 33.2 እስከ -42 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት ነገር ግን በደንብ መሻሻል ያስፈልገዋል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

አስተያየቶች: _____

ጠንካራ ጎኖች _____

ደካማ ጎኖች _____

መሻሻያ የሚፈልጉ ነጥቦች

የተስተካከሉ ጉዳዮችን ማረጋገጫ ቀጠሮ

የፕሮግራም ግምገማን በተመለከተ

ግምገማ					
ተ.ቁ	የተመረጠ መመዘኛ መስፈርት	0	1	2	አስተያየቶች
የመገምገሚያ እቅድ	ፕሮግራሙን ተግባሪ አካሉ እና ባለድርሻ አካላት ለመገምገሚያ ጥረቶች ዓላማ ያስቀምጣሉ				
	የመገምገሚያ እቅድ የፕሮግራሙ መሞከሪያ መንገዶች ምክንያታዊ ሞዴሎችንና የለውጥ ንድፈ ሃሳብ አካተዋል				
	የመገምገሚያ እቅድ ከዓለመው ጋር የተናበቡ መለኪያ መስፈርቶች አካተዋል				
	የመገምገሚያ እቅዱ ከዓለመው ጋር የተናበቡ ዘዴዎች አካተዋል(ለምሳሌ ኩዋሊቴቲቭ(ፀሁፋዊ ትንተናዎችን የያዘ)(፣ ኩዋንቴቴቲቭ(አህዛዊ)፣አሳታፊ፣ ቅልቅል)				
የረጅም ጊዜ ለውጥ ትንተና	ትንተናው ውጤቶች ትክክለኛ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የተለያዩ የመረጃ ምንጮችን ይጠቀማሉ				
	ትንተናው በፕሮግራም ተግባራቱ ፣ ተጋላጭነት እና እንዲመጣ በሚፈለገው ውጤት መካከል ያለውን				

	ግንኙነት ይፈትሻል				
	ትንተናው የተለያዩ ንድፈ ሃሳቦችን ያካትታል				
	ትንተናው ለሚመጡ ለውጦች የተለያዩ መስፈርቶችን ያሟላል				
እደሳ					
ማሳወቅ	የፕሮግራም ተግባሪ ቡድኑ በባለድርሻ አካላት መካከል ውጤቶችንና የተወሰዱ ትምህርቶችን ያሳውቃል				
	ውጤቶቹ ሊሰፉ የሚችሉ የፕሮግራም ተግባራትን ያካትታል				
አጠቃቀም	ውጤቶቹን ፕሮግራሙን እንደገና ለመከለስና ለማሻሻል ይጠቀሙባቸዋል				

የፕሮግራም ግምገማ መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ:-

h0 – 13 ቀይ	h 14 – 17 ቢጫ	h18- 22 አረንጓዴ
የመገምገሚያ ስልቶችን በተሻለ ለመማር መሻሻል ካላባቸው	የመገምገሚያ ስልቶች አጥጋቢ ናቸው ቢሆኑም የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ስራዎችን ለማህበረሰቡ ለማድረስ መሻሻል ካላባቸው	የተገኙ ተሞክሮዎቹ ወደፊት ፕሮግራሙና የበጀት ምደባው ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ከሆነ

አስተያየቶች: _____

ጠንካራ ጎኖች _____

ደካማ ጎኖች

መሻሻያ የሚፈልጉ ነጥቦች

የተስተካከሉ ጉዳዮችን ማረጋገጫ ቀጠሮ _____

7. የጤና መርጃ መሳርያዎችን ለማዘጋጀት የጥራት ማረጋገጫ መመዘኛ መስፈርቶች

የጤና ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች ማለት የጤና ማስተማርያዎች ሲሆኑ ለአንድ በግልፅ የታወቀ እና የተለየ ታላሚ ስለ ጤና ትምህርት የሚያገኙበት መርጃ መሳርያ ነው። ለጤና አጠባበቅ እና ጤና ማበልፀግ የምንጠቀምባቸው የጤና ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች በ4 ዋና ዋና ክፍሎች ይከፈላሉ። የህትመት፣ የምስል፣ የድምፅ እና የምስል ወድምፅ የጤና ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች ይባላሉ።

የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ፈፃሚዎች የሚያዘጋጁባቸው የጤና ተግባቦት መርጃ መሳርያዎችን ታላሚን በአግባቡ ማስተማር ብሎም የባህሪ ለውጥ በማምጣት ረገድ ያላቸውን ውጤታማነት መመዘን አለባቸው። በመሆኑም ፈፃሚዎችን ለመደገፍ ለተለያዩ የባህሪ ለውጥ ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች መመዘኛ መስፈርት ተዘጋጅቷል። ይህ መስፈርት በውስጡ የተለያዩ መለኪያዎችን የያዘ ሲሆን የባህሪ ለውጥ ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች በንድፍና ዝግጅት ወቅት ወጥና ጥራታቸውን የጠበቁ እንዲሆኑ ያስችላል።

ከታች የተዘረዘሩት መመዘኛ መስፈርቶች በውስጣቸው የተለያዩ ጥያቄዎች የያዙ ሲሆን ባጠቃላይ የጤና ተግባቦት መርጃ መሳርያዎች ለታላሚው ያላቸውን ተገቢነትና ተስማሚነት፣ የባህሪ ለውጥ ለማምጣት የሚያስችል አቅም እንዳላቸው፣ የመርጃ መሳርያዎች ለታላሚው በቀላሉ የሚረዱትና የሚጠቀሙበት እንዲሆኑ እና የመርጃ መሳርያዎችን አጠቃላይ አሰራርን ለመወሰን የሚረዱ ናቸው።

እያንዳንዱ ሰንጠረዥ ውስጥ የጥራት መመደቢያ ደረጃዎች ተቀምጠዋል። ፈፃሚ ባለሙያዎች እነዚህን መስፈርቶች የተለያዩ መርጃ መሳርያዎች በሚያዘጋጁበትና የባህሪ ለውጥ ስራዎች በሚሰሩበት ወቅት እንደማጣቀሻ መጠቀም የሚችሉበት ሲሆን በተለያዩ ግዜ ለድጋፍና ክትትል ስራም እንደ ጥራት ማረጋገጫ ሊጠቀሙባቸው ይችላሉ። ከዚህ በታች በተቀመጡት መመዘኛ መስፈርቶች መሰረት ፈፃሚዎች የመመዘኛ መስፈርቱን ሳጥኖችን በመጠቀም እንደሚከተለው ከ 0 እስከ 2 ድረስ መመዘን ይጠበቅባቸዋል። የተቀመጠውን መስፈርት ሙሉ በሙሉ ካላሟላ 0 ይሰጣል። የተቀመጠውን መስፈርት በከፊል የሚያሟላ ከሆነ 1 ይሰጣል። ይህም የተወሰነው መስፈርት ትክክል ከሆነና የቀረው ደግሞ ስህተት ከሆነ ማለት ነው። የተሰሩ ስራዎች በሂደት መስፈርቱን ሊያሟሉ የሚችሉ ከሆኑ 1 ነጥብ ሊያገኙ ይችላሉ። የተቀመጠው መስፈርት ሙሉ

በሙሉ ተግባራዊ ከሆነ 2 ነጥብ ይሰጣል። ከላይ የተቀመጡ መመዘኛ ዝርዝሮች ከተሞሉ በኋላ ሁሉም ነጥቦች ተደምረው በቀለም ተለይተው ከጠቀመጡት የመስፈርት ደረጃዎች ጋር ማመሳከር እንዲሁም ከሰንጠረዥ በቀኝ በኩል የተቀመጠውን አስተያየት መስጫ ቦታ በመጠቀም በእያንዳንዱ ነጥብ ለተሰጣቸው መስፈርቶች ማብራሪያ ማስቀመጥ ይችላሉ።

ማስታዎሻ:- የእያንዳንዱ ነጥብ መስፈርት የ 2 ነጥብ ክብደት ሲኖረው በመስፈርቶቹ መጨረሻ የተቀመጡት የኮከብ ምልክቶች መስፈርቱ በዝግጅትና አፈጻጸም ወቅት የግድ መለካት ያለባቸው መሆናቸውን ያሳያል።

7.1 የህትመት የጤና መርጃ መሳርያዎች

የህትመት የጤና ተግባቦች መርጃ መሳርያዎችን ጥራት ለማረጋገጥ ባለሙያዎቹ የሚከተሉትን ነጥቦች ሊያጤኑ ይገባል።

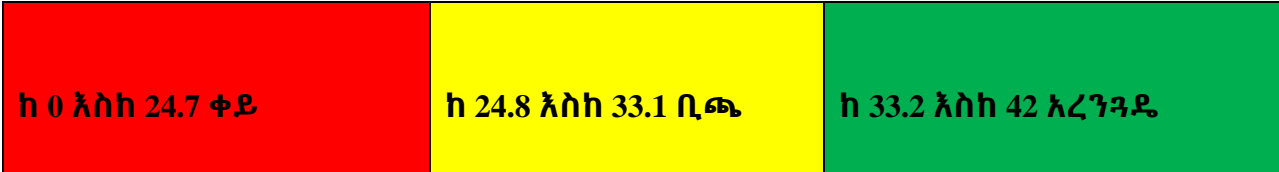
7.1.1. ፖስተር

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመ የባህሪ ለውጥ አላማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶቹ እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሳርያዎቹ የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብ ከግምት ውስጥ ማስገባት ሲችል)				

4	በተመረጡና በተወሰኑ ታላሚዎች ተቀባይ መሆን አለመሆኑን ቅድመ ሙከራ ሲደረግ*				
5	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				
6	የምንጠቀማቸው ምስሎችና እና ፅሁፎች ከሚተላለፈው መልዕክት ጋር መጣጣማቸውን ማረጋገጥ* (የምስል መርጃ መሰሪያዎች ለምሳሌ ፎቶዎች ለምናስተላልፈው መልዕክት ታላሚው በቀላሉ እንዲረዳውና እንዲያስታውሰው ምስሉ እና መልዕክቱ መጣጣም ይኖርበታል)				
7	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያሉትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰሪያዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአላባባስ ሰርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)				
8	ለመተግበር የሚያነሱ መሆናቸውን ማረጋገጥ* (መልዕክቶቹ ታላሚዎች መተግበር ያለባቸውን ተግባራት በግልፅ ማሳየት አለባቸው)				
9	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				
10	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እና ግልጽ የሆነ)*				
11	የአምራች ድርጅቱ መታወቅ ያለበት መሆኑ (ከተቻለ ሁሉም የጤና መርጃ መሰሪያዎች የፕሮግራሙን ሎጎ ወይም ዋና ሃሳብ ማካተት አለባቸው)				
12	ተቀባይነት እና ኪነጥበባዊ ጥራት ያለው አቀራረብ ሲኖረው				
13	የወረቀቱ የውፍረት መጠን/ ቢያንስ 150 ግራም				
14	ያልታጨቁ ጽሁፎች(የተወሰኑ ቃላትን መያዙ)				
15	የመልዕክቶቹ ለታላሚ ግልፅ መሆን * (መልዕክቶቹ ቀላል መሆን አለባቸው፣ ታላሚዎች በቀላሉ ሊረዱት የማይችሉ/ሙያዊ/ ቃላትን አለመጠቀም፣ ጽሁፎቹ በምስል የተደገፉ ሲሆን ለአንባቢዎች ግልጽ እንዲሆንና እንዲረዱት ያደርጋል)				

16	የመልዕክት ማዘጋጃ መነሻ ሰነድ የተዘጋጀ ሲሆን				
17	አንድ መልዕክት ብቻ ማስተላለፍ ሲችል *				
18	ለተጨማሪ መረጃ ወይም ድጋፍ ታላሚዎች ወዴት መሄድ እንዳለባቸው ማሳየት ሲችል				
19	መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሰርደዎቹ ወጥ ሲሆኑ (መልዕክቶች እና ተግባራት እርስ በእርሳቸው መደጋገፋቸውና የተግባባት ስልትን ተከትለው ስለመስራታቸው፣ በሚሰሩ የተግባባት ፕሮግራሞች ላይ ወጥና ተመሳሳይ የሆነ መለያ መኖሩን፣ የሀትመት የጤና መርጃ መሰርደዎች አንድ አይነት ቀለም፣ ምስልና ገፅታ መጠቀማቸውን እና እርስ በእርሳቸው መጠጣማቸውን ማየት የምንጠቀማቸው ምስሎችና እና ፅሁፎች ከሚተላለፈው መልዕክት ጋር መጠጣማቸውን ማረጋገጥ)				
20	ሁሉም መልዕክቶች እና የጤና መርጃ መሰርደዎች ማራኪ/ሳቢ ናቸው? (መልዕክቶቹ የታላሚዎችን ትኩረት የሚስጡ ሊሆኑ ይገባል፣ የጤና መርጃ መሰርደዎቹ በአካባቢዎ መመዘኛ ከፍተኛ ጥራት ያላቸው ሊሆኑ ይገባል)				
21	መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሰርደዎቹ ለስርዓተ ጾታ ልዩነቶች ትኩረት ይሰጣሉ (መልዕክቶቹ ፍትሃዊ ያልሆነ የስርዓተ ጾታ ሚና አያበረታቱም፣ መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሰርደዎቹ አርዳዎ የሆኑ ሰዎችን ያካትታሉ፣ መልዕክቶቹ፣ የጤና መርጃ መሰርደዎቹ እና ተግባራት የታላሚዎችን ፍላጎት ፣የወንዶችንና ሴቶች ሁኔታ ያገናኘቡና አግባብ ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ፣ በተለይም የስራ ጫና ፣የጤና መረጃዎችና አገልግሎቶች የማግኘት አጋጣሚ ታሳቢ ማድረግ አለባቸው)				

የፖስተር መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ:-

<p>ፖስተር በፖስተር ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።</p>	<p>ፖስተር በፖስተር ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ</p>	<p>በፖስተር ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ እና ሁሉንም ያሟላ ነው።</p>
--	---	---

7.1.2 ሊፍሌቶችና በራሪ ወረቀቶች

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመ የባህሪ ለውጥ አላማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶቹ እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰሪያዎቹ የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብማሳካት ሲሆኑ)				
4	በተመረጡና በተወሰኑ ታላሚዎች ተቀባይ መሆን አለመሆኑን ቅድመ ሙከራ ሲደረግ*				
5	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				
6	አግባብና በውስጥ ያዘለውን ፍሬ ሀሳብ ሊገልፅ የሚችን ርዕስ ሲኖረው				
7	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ሲረጋገጡ*				
8	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም ሲኖራቸው (ቀላል እናግልጽ)*				
9	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያሉትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰሪያዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአላባባስ ስርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)				

10	ተቀባይነት ያለው ኪነጥበባዊ ጥራት ያለው አቀራረብ ሲኖራቸው				
11	ምክንያታዊ ቅደም ተከተል ያለው ሲሆኑ				
12	ለተጨማሪ መረጃ ወይም ድጋፍ ታላሚዎች ወዴት መሄድ እንዳለባቸው ማሳየት ሲችሉ				
13	መሰረታዊ የአጻጻፍ ስልትንና ህግን የተከተለ ሲሆን				
14	ለበራሪ ወረቀትና ብሮሽር የፊደላት መጠን(font size) ቢያንስ 12 እና በመካከሎቹ ያለው ፤ የመስመሮቹ ክፍተት 1.5 ሲሆኑ				
15	የወረቀቱ የውፍረት መጠን/ ፤ለበራሪ ወረቀትና ብሮሽር ቢያንስ 80 ግራም				
16	የወረቀቱ ህዳግ እና ይዘቱ የተመጣጠነ/የተስተካከለ ሲሆኑ				
17	ፅሁፎቹ የተደራጁ ፤አጠር ያሉና ግልጽ የሆኑ አርዕስቶች መጠቀምና ጸሁፎችን ለመለያየት ደግሞ እንደ አስፈላጊነቱ በነጥብ በነጥብ (bullets) ሲጠቀሙ				
18	የምንጠቀማቸው ምስሎችና እና ፅሁፎች ከሚተላለፈው መልዕክት ጋር መጣጣማቸውን ሲረጋገጥ*				
19	(በአንድ ሃሳብ ላይ ብቻ ማተኮር ሲችል)				
20	ለተጨማሪ መረጃ ወይም ድጋፍ ታላሚዎች ወዴት መሄድ እንዳለባቸው ማሳየት ሲችሉ				

የሊፍ ሌት መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ:-

ከ 0 እስከ 23.6 ቀይ	ከ 23.7.8 እስከ 31.6 ቢጫ	ከ 31.7 እስከ 40 አረንጓዴ
<p>ሊፍሌቶችና በራሪ ወረቀቶች ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጠላል።</p>	<p>ሊፍሌቶችና በራሪ ወረቀቶች ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ</p>	<p>ሊፍሌቶችና በራሪ ወረቀቶች ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ ነው።</p>

7.1.3 ቢልቦርድ

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመየባህሪ ለውጥ አለማ ያለው* (መልዕክቶች እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪያ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶች እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪያ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰረቶች የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብ ማሳካት ሲችል)				
4	በተመረጡና በተወሰኑ ታላሚዎች ተቀባይ መሆን				

	አለመሆኑን ቅድመ ሙከራ ሲደረግ*			
5	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*			
6	የምንጠቀማቸው ምስሎችና እና ፅሁፎች ከሚተላለፈው መልዕክት ጋር መጣጣማቸውን ማረጋገጥ* (የምስል መርጃ መሰረዎች ለምሳሌ ፎቶዎች ለምናስተላልፈው መልዕክት ታላሚው በቀለሉ እንዲረዳውና እንዲያስታውሰው ምስሉ እና መልዕክቱ መጣጣም ይኖርበታል ጽሁፎቹ በምስልየተደገፉ ሲሆን ለአንገቢዎች ግልጽ እንዲሆንና እንዲረዱት ያደርጋል)			
7	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያሉትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰረዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአላባባስ ስርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)			
8	ለመተግበር የሚያነሱ መሆናቸውን ማረጋገጥ* (መልዕክቶቹ ታላሚዎች መተግበር ያለባቸውን ተግባራት በግልፅ ማሳየት አለባቸው)			
9	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*			
10	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እናግልጽ)*			
11	የአምራች ድርጅቱ መታወቅ አለበት (ከተቻለ ሁሉም የጤና መርጃ መሰረዎች የፕሮግራሙን ሎጎ ወይም ዋና ሃሳብ ማካተት አለባቸው)			
12	ተቀባይነት ያለው ኪነጥበባዊ ጥራት ያለው አቀራረብ			

13	(የተወሰኑ ቃላት ሲኖረው) (ያልታጩቁ ጽሁፎችን ሲይዝ)				
14	የመልዕክቶች ለታላሚ ግልፅ መሆን *(መልዕክቶችና መረጃ መሰረዎቹ የታላሚዎችን ልምድ የሚያንፀባርቁ ፤ የተለመዱ መረጃዎችን በመጠቀም አዲስ መረጃዎችን በቀላሉ ለመረዳት ያስችላል)				
15	አንድ መልዕክት ብቻ የሚያስተላለፍ ሲሆን *				
16	የተመረጠና በቀላሉ ሊታይ የሚችል የቢልቦርድ መስቀያ ቦታን መጠቀም ሲቻል				
17	ምቹ ሁኔታዎችን የለየ				
18	ታላሚዎች መልእክቱን ከ 5 እስከ 10 በሚሆኑ ሴኮንዶች ውስጥ በፍጥነት ሊረዷቸው የሚችሉ ሲሆን				
19	ታላሚዎች እንዲመጡ የሚፈለገውን ባህሪያዎ በመተግበራቸው ሊያገኙት የሚችሉትን ጥቅም የሚያሳይ ሲሆን*				
20	ቢልቦርዱ ከ300 ሜትር ርቀት ላይ መነበብ የሚችል ሲሆን				
21	ቢልቦርዱ ፊትለፊት በግልፅ የሚታይ ሲሆን				
22	ቢልቦርዱ ሊነበብ በሚችል ከፍታ ላይ መሰቀል ሲቻል				

የቢል ቦርድ መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 25.9 ቀይ	ከ 26 እስከ 34.7 ቢጫ	ከ 34.8 እስከ 44 አረንጓዴ
ቢልቦርድ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያዎች መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።	ቢልቦርድ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያዎችን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ	ቢልቦርድ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያዎች መሰረት የተዘጋጀ ነው።

7.1.4 ፍላጎት ቻርት

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈሪቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመየባህሪ ለውጥ አላማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶች እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰረቶች የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብማሳካት ሲሆን)				
4	በተመረጡና በተወሰኑ ታላሚዎች ተቀባይ መሆን አለመሆኑን ቅድመ ሙከራ ሲደረግ*				
5	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				

6	እያንዳንዱ ገፅ ላይ ተገቢና ገላጭ የሆነ አርእስት ሲኖረው*				
7	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				
8	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እናግልጽ)*				
9	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያሉትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሳሪያዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአላባባስ ሰርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)				
10	ተቀባይነት ያለው ኪነጥበባዊ ጥራት ያለው አቀራረብ				
11	ምክንያታዊ ቅደም ተከተል ያለው				
12	የፍሊፕ ቻርት ይዘቶች የጋሊድራ ስልቶች ማለትም (ሰላምታ፣ መጠየቅ፣ ማዳመጥ፣ ችግሩን መለየት፣ መወያየት፣ ምክረ ሃሳብ ማስቀመጥ፣ ስምምነት ላይ መድረስ እና የአርፓ ስልቶችን(ማስተዋል፣ ማንጸባረቅ፣ እንደራስ ማየት እና መተግበር) የተከተለ ሲሆን				
13	መሰረታዊ የአፃፃፍ ህግና ስልትን የተከተለ				
14	የፍሊፕ ቻርት ፊደላት መጠን ከ5 እስከ 7 ሜትር ርቀት ላይ ሊነበብ የሚችል ሲሆን				
15	ለፍሊፕ ቻርት ቢያንስ 250 ግራም ለስላሳ እና አንጸባራቂ (በቀላሉ ውሃ የማያበላሽው) ወረቀት ሲጠቀም				
16	የወረቀቱ ህዳግ እና ይዘቱየተመጣጠነ/የተስተካከለ ሲሆን				
17	ፅሁፎቹ የተደራጁ ፤አጠር ያሉና ግልጽ የሆኑ አርዕስቶች መጠቀምና ጸሁፎችን ለመለያየት ደግሞእንደ አስፈላጊነቱ በነጥብ				

	በነጥብ (bullets) መጠቀም				
18	የምንጠቀማቸው ምስሎችና እና ፅሁፎች ከሚተላለፈው መልዕክት ጋር መጣጣማቸውን ማረጋገጥ* (የምስል መርጃ መሰሪያዎች ለምሳሌ ፎቶዎች ለምናስተላልፈው መልዕክት ታላሚው በቀላሉ እንዲረዱና እንዲያስታውሰው ምስሉ እና መልዕክቱ መጣጣም ይኖርበታል ፤ጽሁፎቹ በምስልየተደገፉ ሲሆን ለአንባቢዎች ግልጽ እንዲሆንና እንዲረዱት ያደርጋል)				
19	እያንዳንዱ የፍሊፕ ቻርት ገፅ ላይ አንድ የተለየ መልእክት የያዘ ሲሆን*				
20	የፍሊፕ ቻርቱ ጠቅላላ ገፅ ከ 5 ያልበለጠ ሲሆን				

የፍሊፕ ቻርት መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ:-

ከ 0 እስከ 23.6 ቀይ	ከ 23.7 እስከ 31.6 ቢጫ	ከ 31.7 እስከ 40 አረንጓዴ
ፍሊፕ ቻርቱ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።	ፍሊፕ ቻርቱ ለ ዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ	ፍሊፕ ቻርቱ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ ነው።

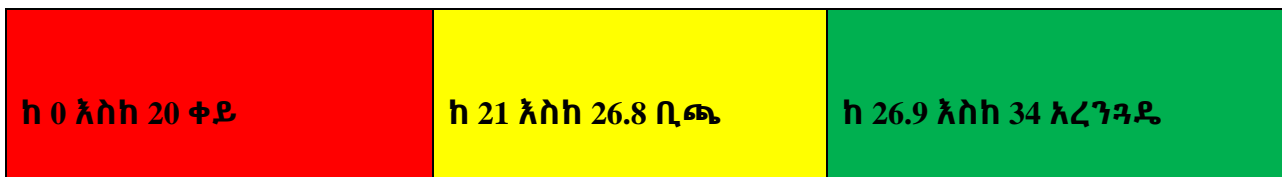
7.2 የድምፅ የጤና መርጃ መሰሪያዎች

7.2.1 ሬዲዮ ስፖት

ተ. ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመ የባህሪ ለውጥ አላማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶች እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰሪያዎች የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብማሳካት ሲቸል)				
4	በተመረጡና በተወሰኑ ታላሚዎች ተቀባይ መሆን አለመሆኑን ቅድመ ሙከራ ሲደረግ*				
5	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				
6	መልዕክቶች ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ሲረጋገጥ*				
7	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እናግልጽ ሲሆን)*				
8	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያተትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰሪያዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአላባባስ ስርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)				
9	ተቀባይነት ያለው እና ጥራት ያለው አቀራረብ ሲኖረው				
10	ለመተግበር የሚያነሳሱ መሆናቸውን ማረጋገጥ* (መልዕክቶች ታላሚዎች መተግበር ያለባቸውን ተግባራት በግልፅ ማሳየት አለባቸው)				
11	ስፖቱ የሚፈጅው ጊዜ ከአንድ ደቂቃ ያልበለጠ ሲሆን *				
12	ተገቢ የመገናኛ ብዙሃን አመራረጥ፣ፕሮገራሙ የሚቀርብበት				

	(እንዲሁም የሚደጋገምበት) ግዜና ሰዓት በአግባቡ የተለየ ሲሆን			
13	የታላሚዎችን ደረጃ የጠበቀ የንግግር ፍጥነት የፕሮግራሙ ይዘት አቀራረብ ምክንያታዊ በሆነ አግባብ የተዘጋጀ ሲሆን			
14	የፕሮግራሙ ይዘት የታላሚን እድሜ፣ የመረዳት ችሎታና ፍላጎትን ከግምት ውስጥ ያስገባ ሲሆን*			
15	የፕሮግራሙ ይዘት ለተወሰኑ የህብረተሰብ ክፍሎች ብቻ አድልኦ የሌለበት፣ የማያገል እንዲሁም ፍረጃ የማያደርግ ሲሆን			
16	የመልእክቱ ይዘት ምክንያታዊ በሆነ ቅደም ተከተል ያለውና በሚገባ የተቀናጀ መሆኑ			
17	መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ ለስርዓተ ጾታ ልዩነቶች ትኩረት ሲሰጡ (መልዕክቶቹ ፍትሃዊ ያልሆነ የስርዓተ ጾታ ሚና አያበረታቱም፣ መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ አርዳያ የሆኑ ሰዎችን ያካትታሉ፣ መልዕክቶቹ፣ የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ እና ተግባራት የታላሚዎችን ፍላጎት ፣የወንዶችንና ሴቶች ሁኔታ ያገናኘውና አግባብ ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ። በተለይም የስራ ጫና ፣የጤና መርጃዎችና አገልግሎቶች የማግኘት አጋጣሚ ታሳቢ ማድረግ አለባቸው)			

የሬዲዮ ስፖት መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

<p>ሬዲዮ ስፖቱ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።</p>	<p>ሬዲዮ ስፖቱ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ</p>	<p>ሬዲዮ ስፖቱ ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ ነው።</p>
--	---	--

7.2.2 ሬዲዮ ፕሮግራሞች (ድራማ፣ ጋዜጦች፣ ሪፖሊቲ ሾዎች፣ ቶክ ሾዎች

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን /የተለየ/ የታለመ የባህሪ ለውጥ አለማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶቹ እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	የተግባቦት ዓላማ እና አጭር ግልፅ የፕሮግራም ዝግጅት የያዘ ደክመንት ማካተቱ				
4	ፕሮግራም ይዘቱ እና የባህሪ ለውጥ ዓላማው የተጣጣመ መሆኑ				
5	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰረቶች የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምኞት እና ግብማሳካት ሲሆን)				
6	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				
7	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				
8	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				

9	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እናግልጽ)*			
10	ከባህል አንጻር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያተትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰረቶቻቸው ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአለባበስ ስርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)			
11	ለመተግበር የሚያነሳሱ መሆናቸውን ማረጋገጥ* (መልዕክቶች ታላሚዎች መተግበር ያለባቸውን ተግባራት በግልፅ ማሳየት አለባቸው ለመጠቀም ወይም ለመረዳት ቀላል የሆነ)			
12	ፕሮግራሞች ሲዘጋጁ (የሬድዮ ድራማ እና የተለያዩ የጤና ጉዳዮችን የያዘ የቴሌቪዥን ወይም የሬድዮ ፕሮግራም ከ30 ደቂቃ ያልበለጠ እንዲሁም ቶክ ሸው እና የቀጥታ ስርጭት ከአንድ ሰዓት ያልበለጠ ጊዜ			
13	የተላሚዎች የሚዲያ ምርጫን በተመለከተ ዳሰሳ ማድረግ*			
14	የታላሚዎችን ደረጃ የጠበቀ የንግግር ፍጥነት			
15	የፕሮግራሙ ይዘት የታላሚን እድሜ፣ የመረዳት ችሎታንና ፍላጎትን ከግምት ውስጥ ያስገባ*			
16	የፕሮግራሙ ይዘት ለተወሰኑ የህብረተሰብ ክፍሎች ብቻ አድልኦ የሌለበት፣ የማያገል እንዲሁም ፍረጃ የማያደርግ			
17	የመልእክቱ ይዘት ምክንያታዊ በሆነ ቅደም ተከተል ያለውና በሚገባ የተቀናጀ መሆኑ			
18	መልዕክቶችና የጤና መርጃ መሰረቶቹ ለስርዓተ ጾታ ልዩነቶች ትኩረት ይሰጣሉ (መልዕክቶች ፍትሃዊ ያልሆነ የስርዓተ ጾታ ሚና አያበረታቱም መልዕክቶችና የጤና መርጃ መሰረቶቹ አርዳዎ የሆኑ ሰዎችን ያካትታሉ መልዕክቶች፣ የጤና መርጃ መሰረቶቹ እና ተግባራት የታላሚዎችን ፍላጎት			

	፤የወንዶችንና ሴቶች ሁኔታ ያገናኘውና አግባብ ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ። በተለይም የስራ ጫና ፣የጤና መረጃዎችና አገልግሎቶች የማግኘት አጋጣሚ ታሳቢ ማድረግ አለባቸው።)				
19	የሚተላለፍበት ሰዓት ለታላሚው የሚያመች ሲሆን				
20	ፕሮግራሙ አዝናኝና አስተማሪ በሆነ መልኩ ማቅረብ				

የሬዲዮ ፕሮግራሞች መመዘኛ መስፈርት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 23.6 ቀይ	ከ 23.7 እስከ 31.6 ቢጫ	ከ 31.7 እስከ 40 አረንጓዴ
ሬዲዮ ፕሮግራሞች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።	ሬዲዮ ፕሮግራሞች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ	ሬዲዮ ፕሮግራሞች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ ነው።

7.3 የምስል ወድምጽ የጤና መርጃ መሳሪያዎች

(የቪዲዮ ክሊፖች፣ ፊልሞች፣ የቴሌቪዥን ድራማዎችና ስፖቶች)

ተ. ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ውስን/የተለየ/የታለመየባህሪ ለውጥ አላማ ያለው*				
2	እንዲመጣ/ ከሚፈለገው የባህሪ ለውጥ ጥቅም እና ዓላማ ጋር በግልፅ የሚገናኝ ሲሆን (መልዕክቶቹ እንዲመጣ የሚፈለገውን ባህሪ ጥቅም በግልጽ				

	ሲያስቀምጡና ታላሚዎቹም ለእነርሱ ዋጋ ሲሰጡ የሚያሳይ ለምሳሌ የስነ ልቦናና የኢኮኖሚ ጥቅሞችን መግለፅ ይቻላል)				
3	የተግባቦት ዓላማ እና አጭር ግልፅ የፕሮግራም ዝግጅት የያዘ ደክመንት ማካተቱ				
4	ፕሮግራም ይዘቱ እና የባህሪ ለውጥ ዓላማው የተጣጣመ መሆኑ				
5	በጥናት ላይ የተመሰረተ * (የጤና መርጃ መሰሪያዎቹ የታላሚዎችን መሰረታዊ ፍላጎት፣ ምቹት እና ግብማሳካት ሲቸል)				
6	በቅድመ ሙከራው መሰረት ማሻሻያዎች ሲካተቱ*				
7	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				
8	መልዕክቶቹ ሳይንሳዊ እና ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ*				
9	ተገቢ የሆነ የቋንቋ አጠቃቀም (ቀላል እናግልጽ)*				
10	ከባህል አንፃር ተቀባይነት ያለው* (መልዕክቶች በሚዘጋጁበት ጊዜ ከክልል ክልልያተትን ልዩነቶች፣ በመርጃ መሰሪያዎቹም ላይ የሚወከሉ ሰዎች የቋንቋና የአለባበስ ስርአትን ከግምት ውስጥ ያስገቡ መሆን አለባቸው)				
11	ለመተግበር የሚያነሳሱ መሆናቸውን ማረጋገጥ* (መልዕክቶቹ ታላሚዎች መተግበር ያለባቸውን ተግባራት በግልፅ ማሳየት አለባቸው)				
12	የጤና ማበልጸግ ላይ የተዘጋጁ የቪዲዮ ክሊፖችና ፊልሞች ከ20 ደቂቃ ያልበለጡ፣ ስፖርት ከአንድ ደቂቃ ያልበለጡ እንዲሁም ቶክኖችና ሪፖርት ሾዎች ከአንድ ሰዓት ያልበለጡ ቢሆኑ				
13	የተላሚዎች የሚዲያ ምርጫን በተመለከተ ዳሰሳ ማድረግ*				
14	የታላሚዎችን ደረጃ የጠበቀ የንግግር ፍጥነት*				

15	የፕሮግራሙ ይዘት የታላሚን እድሜ፣ የመረዳት ችሎታንና ፍላጎትን ከግምት ውስጥ ያስገባ*				
16	የፕሮግራሙ ይዘት ለተወሰኑ የህብረተሰብ ክፍሎች ብቻ አድልኦ የሌለበት፣ የማያገል እንዲሁም ፍረጃ የማያደርግ				
17	የመልእክቱ ይዘት ምክንያታዊ በሆነ ቅደም ተከተል ያለውና በሚገባ የተቀናጀ መሆኑ				
18	መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ ለስርዓተ ጾታ ልዩነቶች ትኩረት ይሰጣሉ (መልዕክቶቹ ፍትሃዊ ያልሆነ የስርዓተ ጾታ ሚና አያበረታቱም መልዕክቶቹና የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ አርዳያ የሆኑ ሰዎችን ያካትታሉ መልዕክቶቹ፣ የጤና መርጃ መሳሪያዎቹ እና ተግባራት የታላሚዎችን ፍላጎት ፤የወንዶችንና ሴቶችን ሁኔታ ያገናኝባቸውን አግባብ ያላቸው መሆኑን ማረጋገጥ። በተለይም የስራ ጫና ፣የጤና መርጃዎችና አገልግሎቶች የማግኘት አጋጣሚ ታሳቢ ማድረግ አለባቸው።)				
19	የሚተላለፍበት ሰዓት ለታላሚው የሚያመች ሲሆን				
20	ፕሮግራሙ አዝናኝና አስተማሪ በሆነ መልኩ ሲቀርብ				
21	ተቀባይነት ያለው ኪነጥበባዊ ጥራት ያለው አቀራረብ ሲኖረው				
22	ጥራቱ ተቀባይነት ያለው ሲሆን				
23	የፕሮግራም ዝግጅቶች አቀራረብ አሳታፊ የሆነ ሲሆን				

የምስል ወድምፅ ጤና መርጃ መሳሪያ መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 27.1 ቀይ	ከ 27.2 እስከ 36.3 ቢጫ	ከ 36.4 እስከ 45.6 ጠቅላይ
------------------------	---------------------------	-----------------------------

		h 36.4 እስከ 46 አረንጓዴ
የምስል ወድምጽ የጤና መርጃ መሰሪያዎች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት ያልተዘጋጀ በመሆኑ ይጣላል።	የምስል ወድምጽ የጤና መርጃ መሰሪያዎች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያን በከፊል ያሟላ በመሆኑ ማሻሻያ ሊደረግበት የሚገባ	የምስል ወድምጽ የጤና መርጃ መሰሪያዎች ለዝግጅት በተቀመጡ መለኪያ መሰረት የተዘጋጀ ነው።

7.4 ለማህበረሰብ ንቅናቄ እና አድራሻ ስራዎች የጥራት ማረጋገጫ መመዘኛ መስፈርቶች

7.4.1 አድራሻ

አድራሻ ማለት ፖሊሲ አውጭዎችና የፕሮግራም ሃላፊዎች ለፕሮግራሙ ትኩረት በመስጠት ምቹ ሁኔታዎችን እንዲፈጥሩ ግንዛቤ የምንፈጥርበትና የምናነሳሳበት ስልት ነው።

የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባራት ተግባራዎች ውጤታማ የሆነ የአድራሻ ስራዎችን ለመንደፍና ለመተግበር የሚከተሉትን መስፈርቶች መከተላቸውን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

ተ.ቁ	የተመረጡ መመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ጉዳዩን መምረጥ				
2	የጉዳዩ ወይም የችግሩ መፈታት ለማህበረሰቡ የጤና መሻሻል ትክክለኛ ውጤት ያመጣል?				
3	ሊከሰት የሚችል አሉታዊ ጉዳዮችን ቃኝቷል?				
4	ችግሩን ወይም ጉዳዩን በቀላሉ ለመረዳት ይቻላል?				

5	ፖለቲካዊ፣ ማህበራዊና አካባቢያዊ ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ አስገብቷል?				
6	ጥናትን መሰረት አድርጓል?				
7	ቁልፍ ባለድርሻ አካላትን የለየና ያሳተፈ ነው?				
8	ስልታዊ ዕቅድን አካቷል?				
9	መልዕክቶች እና የትግበራ እቅዶችን የያዘ ነው?				
10	መልካም አጋጣሚዎችንና ሊመጡ የሚችሉ ተቃራኒዎችን ከግምት ውስጥ ያስገባ ነው?				
11	ተጠያቂነትን ያሳያል?				
12	የመልዕክት ዝግጅት ሂደቶችን የተከተለ ነው?				
13	የክትትልና ግምገማ እቅድ አለው?				

የአድቮኬሲ መመዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 15.3 ቀይ	ከ15.4 እስከ 20.5 ቢጫ	ከ 20.6 እስከ 26 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት ነገር ግን በደንብ መሻሻል ያስፈልገዋል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

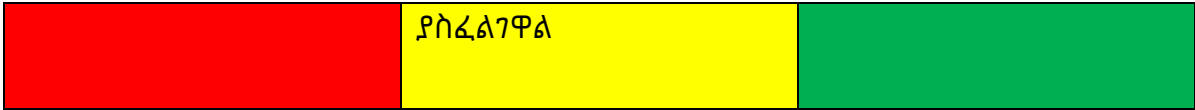
7.4.2 የማህበረሰብ ንቅናቄ

የማህበረሰብ ንቅናቄ የአንድ ለአንድ ወይም የቡድን ውይይቶችን በመጠቀም የፕሮግራም ትግበራን ለማገዝ የምንጠቀምበት ነው። አላማውም የማህበረሰብ መሪዎችን ግንዛቤ በማስጨበጥ ለተግባራዊ ቁርጠኝነት ህብረተሰቡ (እናቶችን፤ ቤተሰቦችንና አገልግሎት ሰጪዎችን) መደገፍ እንዲችሉ ማድረግ ነው። የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ተግባራዊ ውጤታማ የሆነ የማህበረሰብ ንቅናቄ ስራዎችን ለመንደፍና ለመተግበር የሚከተሉትን መስፈርቶች መከተላቸውን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

ተ.ቁ	የተመረጡ የመመዘኛ መስፈርቶች	0	1	2	ምክረ ሃሳብ
1	ነባራዊ ሁኔታዎችን መረዳት				
2	ለማህበረሰባዊ ንቅናቄ ስራ እቅድ ማውጣት				
3	ግንዛቤ መፍጠር				
4	ከስምምነት መድረስ				
5	ተግባራዊ ማድረግ				
6	ክትትልና ግምገማ				

የማህበረሰብ ንቅናቄ መመዘኛ መስፈርት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 7 ቀይ	ከ 7.1 እስከ 9.4 ቢጫ	ከ9.5 እስከ -12 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት ነገር ግን በደንብ መሻሻል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

7.4.3 ማህበራዊ ግብይት (Social Marketing)

የማህበራዊ ግብይት ፅንሰ ሀሳብ የግብይት ንድፈ ሀሳብን፣ ልምድንና ችሎታል በመጠቀም ማህበራዊ ለውጥንና ጤናን ለማበልፀግ፣ ግንዛቤን ለማሳደግ እንዲሁም የባህሪዎ ለውጥን ለማፋጠን የምንጠቀምበት ስልት ነው። ይህ ስልት የገበያን ፅንሰ ሀሳብ ከሌሎች የባህሪዎ ለውጥ ስልቶች ጋር በማቀናጀት በግለሰቦችና በማህበረሰብ ደረጃ የባህሪዎ ለውጥን ብሎም ሰፊ የሆነ የህብረተሰብ ለውጥን ለማምጣት ያግዛል። የማህበራዊና የባህሪዎ ለውጥ ተግባሮች ተግባራዊነት ውጤታማ የሆነ የማህበራዊ ግብይት ስራዎችን ለመንደፍና ለመተግበር የሚከተሉትን መስፈርቶች መከተላቸውን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

ተ.ቁ	የተመረጠመዘኛ/መስፈርት	0	1	2	አስተያየት
1	ደንበኞችን/ታላሚዎችን ቅድመ ግንዛቤ ያከናወነ				
2	ባህሪዎ ተኮር				
3	ጥናት ላይ የተመሰረተ				
4	የባህሪዎ ለውጥ ንድፈሀሳብን መሰረት ያደረገ				
5	ታላሚዎችን የሚያበረታታ				
6	ጠቀሜታው የጎላና በምትኩ መሰናክሎችን የሚቀንስ				
7	ውጤቱና ውስጣዊ ተወዳዳሪን የለየ				
8	ታላሚን የለየ				
9	ለአገልግሎት ወይም ለመረጃ ልውውጥ ቅይጥ ማስተላለፊያ				

	ዘዴን የያዘ				
--	---------	--	--	--	--

ከ 0 እስከ 10.6 ቀይ	ከ 10.7 እስከ 14.2 ቢጫ	ከ 14.3 እስከ 18 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት ነገር ግን በደንብ መሻሻል ያስፈልገዋል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

የማህበራዊ ግብይት

መዘኛ መስፈሪት ውጤት መግለጫ:-

7.4.4 ፊትለፊት ተግባቦት (Interpersonal Communication)

የፊትለፊት ተግባቦት ማለት አገልግሎት ሰጪዎች/ሰራተኞች በአካል በቀጥታ ከእናቶች ወይም ከሌሎች የቤተሰብ አባላት ጋር የሚያደርጉት የፊት ለፊት የመልዕክት ልውውጥ ሲሆን ግላዊ መልዕክቶችን የሰርቶ ማሳያዎችን በመጠቀም ህብረተሰቡን የሚያበረታቱበት መንገድ ነው። በአገልግሎት ሰጪና በአገልግሎት ተቀባዩ መካከል በሚደረግ ተግባቦት ሰነድ ዋና ዋና የተግባቦት መስተጋብሮች አሉ። እነሱም፡-

- ክብካቤ:-** ይህ ከደንበኞች ጋር መልካም ግንኙነት ለመመስረትና ማስቀጠልን ኢላማ ያደረገ ነው
- ችግር ፈቺ:-** ይህ በአገልግሎት ሰጪውና ተቀባዩ መካከል ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎችን መለዋወጥን መሰረት ያደረገ ነው
- የምክክርአገልግሎት:-** ደንበኞች ያሉበትን ሁኔታ እንዲረዱና አስፈላጊውን ክትትል እንዲያደርጉ የሚያስችል ሂደት ነው።።። ከላይ የተገለጹት ሰነድ በቅደም ተከተል የሚተገበሩ ሲሆን በክብካቤ ወቅት መልካም ግንኙነት

ለመፍጠር፣ በችግር መፍታት ተግባቦት ሂደት ውስጥ ችግሮችን መለየት እና በስተመጨረሻም በምክክር ተግባቦት ሂደት ወቅት አስፈላጊ የጤና ትምህርት የሚሰጥበት ሂደት ነው።

በእነዚህ የተግባቦት መስተጋብር ሂደት ውስጥ የሚከተሉት ቁልፍ ነጥቦች የፊት ለፊት ተግባቦትን ውጤታማ የሚያደርጉ ናቸው። እነሱም፦

ተ.ቁ	የተመረጠ መመዘኛ መስፈርት	0	1	2	አስተያየት
1	ክብካቤ የተሞላበት ሁኔታን መፍጠር				
2	ከደንበኞች ጋር አጋርነትን መገንባት				
3	በደንበኛና በአገልግሎት ሰጪው መካከል ያለውን ማህበራዊ ልዩነቶችን ማክበር				
4	በምክክር ሂደት ወቅት የሀሳብ መንሸራሸርን ማበረታታት				
5	ደንበኞች ችግሮቻቸውን እንደገልጹ አጋጣሚዎችን ማመቻቸት				
6	የቃል ተግባቦትን በአግባቡ መጠቀም				
7	የምልክት ተግባቦትን በአግባቡ መጠቀም				

የፊት ለፊት ተግባቦት መመዘኛ መስፈርት ውጤት መግለጫ፦

ከ 0 እስከ 8.2 ቀይ	ከ 8.3 እስከ 11 ቢጫ	ከ 11.1 እስከ 14 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል

የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ነገር ግን በደንብ መሻሻል ያስፈልገዋል	መልኩ ተቀርጿል
-----------------	-----------------------------	-----------

7.4.5 የውጤታማ የቡድን ውይይት ዘዴዎች (Group Discussion)

የቡድን ውይይት ማለት አንድ አይነት ፍላጎት ያላቸው ግለሰቦች ህጋዊ ወይም ህጋዊ ባልሆነ መልኩ የሚሰባሰቡበትና የተለያዩ ሀሳቦችን የሚያንሸራሽሩበት፣ ለችግሮቻቸው መፍትሄ የሚያገኙበትና አስተያየት የሚሰጡበት ስልት ነው። ይህ ስልት ሰዎች ፊት ለፊት ሆነው፣ በስልክ በሚደረግ ውይይት አልያም የተለያዩ ድህረገጾችን በመጠቀም ሊከናወን ይችላል።

ጥያቄዎችን መጠየቅ፡-

- **የመግቢያ ጥያቄ፡-** የቡድኑ ተሳታፊዎች ወደ ውይይቱ እንዲገቡና ዝምታን ለመስበር የመግቢያ ጥያቄዎችን መጠየቅ
- **ጥያቄዎችን መተንተን፡-** በውይይት ወቅት የተነሱ ጥያቄዎች ከምን አንፃር እንደተነሱ መገንዘብና መተንተን
- **ጥያቄዎችን ማንፀባረቅ፡-** የተነሱ ጥያቄዎችን ከራሳቸው የቀን ተቀን የህይወት ተሞክሮ ጋር እንዲያያይዙት በማድረግ ውይይቱን ማካሄድ
- **የፍተሻ ጥያቄዎች፡-** በስተመጨረሻ ከውይይቱ ምን እንደተማሩና ምን እንደጠቀማቸው መጠየቅ
- **የመደማመጥ ሂደትን ማመቻቸት፡-** የውይይት ሀሳቦችን ግልጽ ማድረግ/ ማብራራት ተጨማሪ ማብራሪያ መስጠት
- **ማንፀባረቅ፡-** ተሳታፊዎች የሚያነሱትን ሀሳብ በትክክል በመድገም ማወያየት
- **ተራን ማስጠበቅ፡-** በቡድን ውይይት ወቅት ተሳታፊዎች አንድ ላይ መናገር ከጀመሩ በየተራ እንዲናገሩ መርዳት
- **ማበረታታት፡-** በቡድን ውይይት ወቅት አንድ ሰው ብቻ ተፅእኖ አንዳይፈጥር ሌሎች ተሳታፊዎችን በማበረታታት እንዲወያዩ ማድረግ

- **ሚዛናዊነት**:- ቡድኑ የሌሎችን ተቃርኖዊ እይታዎችን እንዲያከብሩና አንዲረዱማበረታታት
- **እድል መስጠት**:- በቡድን ውይይት ወቅት ዝምታን የሚያበዙ ተሳታፊዎች መናገር ባይፈልጉም መናገር በፈለጉበት ወቅት ግን የመናገር እድል እንዳላቸው ማሳወቅ
- **የጥሞና ሰዓት**:- በውይይቱ ወቅት ተሳታፊዎች ስለጉዳዩ ለጥቂት ሰከንዶች እንዲያሰላስሉና ምን ለማለት እንደፈለጉ እንዲያስቡበት ግዜ መስጠት
- **የውይይት ክለሳ**:- አወያዩ ተመሳሳይና ልዩነት ያላቸውን ሀሳቦች በመከለስና በማንሸራሸር ለየሁሉም ተሳታፊዎች ሀሳብ ጠቃሚ እንደነበር መግለፅ

ፍሊጥቻርት በመጠቀም የቡድንንን ስራ በአግባቡ መመዝገብ/ማስፈር

- ሁሉንም የተነሱትን ሀሳቦች መመዝገብ
- የሀሳቡን ትክክለኛነት ቡድኑ እንዲያረጋግጥ ማበረታታት
- የበድኑ ተሳታፊዎች በሚሰሩት ስራ ላይ ትኩረት እንዲያደርጉ ማድረግ
- አዳዲስ ሀሳቦችን እንዲያፈልቁ ማበረታታት
- በቡድን ውይይቱ ወቅት እያንዳንዱ ተሳታፊ ለሚያደርጉት አስተዋፅኦ ማመስገን

የማህበራዊና የባህሪ ለውጥ ተግባሮች ተግባራዊነት ውጤታማ የሆነ የቡድን ውይይት ለመንደፍና ለመተግበር የሚከተሉትን መስፈርቶች መከተላቸውን ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

ተ.ቁ	የተመረጠ መመዘኛ/መስፈርት	0	1	2	አስተያየት
1	ጥያቄዎችን መጠየቅ				
2	በቃል ያልተደገፉ ተግባሮችን መገንዘብና መጠቀም				
3	የመደማመጥ ሂደትን ማመቻቸት				
4	ፍሊጥቻርት በመጠቀም የቡድንንን ስራ በአግባቡ መመዝገብ/ማስፈር				

የቡድን ውይይት መመዘኛ መስፈርት ውጤት መግለጫ፡-

ከ 0 እስከ 4.7 ቀይ	ከ 4.8 እስከ 6.3 ቢጫ	ከ 6.4 እስከ 8 አረንጓዴ
ፕሮግራሙ በተሟላ ሁኔታ ውጤታማ እንዳይሆን የሚያግዱ መሰናክሎች አሉ	ፕሮግራሙ ግቡን ለመምታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች አሉት ነገር ግን በደንብ መሻሻል ያስፈልገዋል	ፕሮግራሙ ተጨባጭ የሆኑ ለውጦችን ሊያመጣ በሚችል መልኩ ከተቀረጸ

8. ተግባር እና ሃላፊነት

8.1 የፌደራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር

- የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ሁሉም በባህሪ ለውጥ እና ተግባራት ተግባራት ላይ የተሰማሩ አጋር አካላት እንዲሁም በተዋረድ ያሉ ጤና ተቋማት ተግባራዊ መደረጉን ያረጋግጣል።
- በመመሪያው አጠቃቀም ላይ ድጋፍ የሚሹ ተቋማትን ይደግፋል
- የማህበራዊና ባህሪ ለውጥ ተግባራት ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ በተዋረድ ባሉ ጤና ተቋማት እንዲሁም በዘርፉ በተሰማሩ አጋር ድርጅቶች ተደራሽ ያደርጋል።
- የተለያዩ **ካምፔን** በሚዘጋጁበት ወቅት የጤና ማበልፀግና ተግባራት ስትራቴጂ ከጤና ተግባራት መርጃ መሰረደዎች ዝግጅት መመሪያው ጋር ተጣጥሞ እየተሰራበት መሆኑን ያረጋግጣል
- በየደረጃው የመመሪያውን ትግበራ ያስተባብራል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል
- ለመመሪያው አፈፃፀም አሰፈላጊ የሆኑ ግብዓቶችን ያቀርባል

8.2. ክልል ጤና ቢሮ

- የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያን አጠቃቀምን ያቅዳል፣ ያስተባብራል በየደረጃው ተፈጻሚነቱን ይከታተላል።
- በክልል እንዲሁም በተዋረድ ባሉ ጤና ተቋማት የመጀመሪያ ጤና ክብካቤ አሃድን ጨምሮ ጥራቱን የጠበቀ የማህበረሰብ ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ፕሮግራም አፈፃፀምን ይመራል፣ ያስተባብራል
- በማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ላይ የሚሰሩ ድርጅቶች፣ የተለያዩ ባለድርሻ አካላት እና አጋር አካላት የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያውን ጥቅም ላይ ማዋላቸውን ያረጋግጣል
- በተዋረድ ያሉ ጤና ተቋማት የጤና አጠባበቅ ትህምህርት መርጃ መሳሪያዎችን በሚያዘጋጁበት ወቅት የጥራት ማረጋገጫ መስፈሪት መሰረት አደረገው እንዲሆን አስፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋል።

8.3. የዞን ጤና መመሪያ እና ወረዳ ጤና ፅ/ቤት

- የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያን አጠቃቀምን ያቅዳል፣ ያስተባብራል በየደረጃው ተፈጻሚነቱን ይከታተላል።
- የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ትግበራን በዞን፣ በወረዳ እና በመጀመሪያ ጤና ክብካቤ አሃድ እንዲሁም በቀበሌ ደረጃ እንዲተገበር አስፈላጊውን ክትትል እና ድጋፍ ያደርጋል።
- ከጤና ተቋማት ጋር በመቀናጀት የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ትግበራ ዕቅድ አፈፃፀምን ክትትል እና ግምገማ ያደርጋል
- በወረዳ እና በዞን ደረጃ ካሉ አጋር አካላት ጋር በመቀናጀት የማህበረሰቡን የአኗኗር ዘይቤ መሰረት ያደረጉ የጤና መርጃ መሳሪያዎችን ያዘጋጃሉ
- የባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ተግባራትን ለማሳለጥ የማህበራዊና ባህሪያዊ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያን ይጠቀማሉ

- የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ በተቀመጠው ሰታንዳርድ መሰረት እንዲተገበር ለወረዳ ጤና ፅ/ቤት እና በተዋረድ ላሉ ጤና ተቋማት አሰፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋሉ።

8.4. የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ባለሙያዎች

- ማንኛውንም የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ፕሮግራምን በሚተገበሩበት ወቅት የባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያን መሰረት ያደርጋሉ።

8.5. አጋር ድርጅቶች/ ባለድርሻ አካላት

- ለፌደራል ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር እንዲሁም በተዋረድ ላሉ ጤና ተቋማት የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያ ትግበራ፣ ክትትል እና ግምገማ የፋይናንስ እና ሙያዊ ድጋፍ ያደርጋሉ
- ከፌደራል ጤና ጥበቃ ጋር በመተባበር የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ጥራት ማረጋገጫ መመሪያን ውጤታማነትን ይገመግማሉ።
- ማንኛውንም የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ፕሮግራም በሚተገበሩበት ወቅት የማህበራዊና ባህሪያ ለውጥ ተግባሮች ፕሮግራም ጥራት ማረጋገጫ ማኑዋልን ተግባራዊ ያደርጋሉ።